

**GLAVNA SLUŽBA
ZA REVIZIJU JAVNOG SEKTORA
REPUBLIKE SRPSKE**

78000 Banja Luka, Vuka Karadžića 4
Republika Srpska, BiH
Tel: +387(0)51/247-408
Faks: +387(0)51/247-497
e-mail: revizija@gsr-rs.org

**Izveštaj o provedenoj finansijskoj reviziji
Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede
Republike Srpske
za period 01.01-31.12.2019. godine**

Broj: RV050-20

Banja Luka, 13.05.2020. godine

SADRŽAJ

I	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA.....	1
	Izveštaj o reviziji finansijskih izvještaja	1
II	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA.....	3
	Izveštaj o reviziji usklađenosti.....	3
III	REZIME DATIH PREPORUKA.....	5
IV	KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI.....	6
V	IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)	7
	1. Uvod	7
	2. Provođenje preporuka iz prethodnog izvještaja	7
	3. Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola	8
	4. Nabavke	9
	5. Priprema i donošenje budžeta	10
	6. Finansijski izvještaji.....	11
	6.1. Izveštaj o izvršenju budžeta.....	11
	6.1.1. Prihodi i primici	12
	6.1.2. Rashodi i izdaci.....	12
	6.2. Imovina, obaveze i izvori.....	18
	6.2.1. Imovina	18
	6.2.2. Obaveze.....	20
	6.2.3. Izvori i promjene na neto imovini	21
	6.3. Vanbilansna evidencija	21
	6.4. Potencijalna imovina i potencijalne obaveze	21
	6.5. Obrazloženja uz finansijske izvještaje	21

I IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja

Mišljenje

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srpske koji obuhvataju: Pregled planiranih i ostvarenih prihoda, primitaka, rashoda i izdataka iskazanih u glavnoj knjizi trezora na računovodstvenom fondu 01; Pregled prihoda, primitaka, rashoda i izdataka na računovodstvenim fondovima od 01 do 05; Pregled imovine, obaveza i izvora sa stanjem na dan 31.12.2019. godine i za godinu koja se završava na taj dan. Revizijom smo obuhvatili pregled značajnih transakcija, obrazloženja uz obrasce godišnjih finansijskih izvještaja i primjenu računovodstvenih politika u revidiranom periodu.

Po našem mišljenju, finansijski izvještaji Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srpske istinito i objektivno prikazuju, u svim materijalno značajnim aspektima, finansijsko stanje imovine i obaveza na dan 31.12.2019. godine; prihoda, primitaka, rashoda i izdataka, kao i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa propisanim okvirom finansijskog izvještavanja za javni sektor važećim u Republici Srpskoj.

Osnov za mišljenje

Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i relevantnim ISSAI standardima revizije 2200 – 2810. Naša odgovornost za provođenje revizije je dalje opisana u pasusu Odgovornost revizora. Reviziju smo proveli u skladu sa ISSAI 130 – Etičkim kodeksom, ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti i nezavisni smo u odnosu na subjekta revizije.

Prema Pravilniku o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika finansijske izvještaje Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srpske čine tabelarni pregledi navedeni u našem izvještaju. Usvojeni okvir finansijskog izvještavanja za javni sektor u Republici Srpskoj podrazumijeva da se sve transakcije, procjene i politike odmjeravaju u odnosu na usaglašenost sa Međunarodnim računovodstvenim standardima za javni sektor.

Revizijski nalazi i zaključci o fer i istinitoj prezentaciji finansijskih izvještaja Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srpske se oslanjaju na propisani okvir finansijskog izvještavanja za javni sektor u Republici Srpskoj.

Zbog činjenice da se u predmetnim finansijskim izvještajima ne prezentuje finansijski rezultat, ne izražavamo mišljenje o finansijskom rezultatu za 2019. godinu.

Smatramo da su pribavljeni revizijski dokazi, s obzirom na propisani okvir finansijskog izvještavanja, dovoljni i odgovarajući da nam pruže osnovu za naše revizijsko mišljenje.

Skretanje pažnje

Ne izražavajući rezervu na dato mišljenje skrećemo pažnju na navedeno pod tačkom 6.1.2.2. izvještaja:

Aktivnosti po osnovu odobravanja kredita jedinicama lokalne samouprave iz sredstava revolving fonda u oblasti vodosnabdijevanja i komunalne infrastrukture, a na koje Ministarstvo nema uticaja, nisu provedene pravovremeno kako bi se obezbijedilo da se plasman odobrenog kredita izvrši sredstvima odobrenim za tekuću budžetsku godinu i

pravilno evidentiranje shodno članu 98. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Ministar je odgovoran za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima za javni sektor, odnosno propisanim okvirom finansijskog izvještavanja za javni sektor važećim u Republici Srpskoj. Ova odgovornost obuhvata: osmišljavanje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usljed prevare i greške; odgovarajuća objelodanivanja relevantnih informacija u obrazloženjima uz obrasce godišnjih finansijskih izvještaja; odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su primjerene datim okolnostima i nadzor nad procesom izvještavanja.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naš cilj je da steknemo razumno uvjerenje o tome da finansijski izvještaji, kao cjelina, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uzrokovane prevarom ili greškom, kao i da sačinimo i objavimo revizijski izvještaj, koji sadrži naše mišljenje. Razumno uvjerenje predstavlja visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, koja je izvršena u skladu sa ISSAI standardima revizije uvijek otkriti materijalno značajne pogrešne iskaze kada oni postoje.

Pogrešni iskazi mogu nastati kao posljedica prevare ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako, pojedinačno ili zajedno, mogu uticati na ekonomske odluke korisnika koje se donose na osnovu finansijskih izvještaja.

Zbog činjenice da se revizija provodi provjerom na bazi uzorka i da u sistemu internih kontrola i računovodstvenom sistemu postoje inherentna ograničenja, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ostanu neotkrivene.

Revizija uključuje provođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i objelodanivanjima datim u finansijskim izvještajima. Izbor postupaka je zasnovan na revizijskom prosuđivanju i profesionalnom skepticizmu, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima, nastalih usljed prevare i greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efektivnosti internih kontrola. Revizija, takođe, uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika utemeljenih na vremenskoj neograničenosti poslovanja i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Izjavljujemo da smo postupili u skladu sa relevantnim etičkim zahtjevima u vezi sa nezavisnošću. Ostvarili smo komunikaciju sa odgovornim licima subjekta revizije u vezi sa planiranim obimom i vremenskim rasporedom revizije i drugim važnim pitanjima i značajnim nalazima revizije, uključujući značajne nedostatke u sistemu internih kontrola koji se mogu identifikovati tokom revizije.

Banja Luka, 13.05.2020. godine

Glavni revizor

Jovo Radukić, s.r.

II IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izvještaj o reviziji usklađenosti

Mišljenje sa rezervom

Uz reviziju finansijskih izvještaja Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srpske za 2019. godinu, izvršili smo reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa značajnim zakonskim i drugim propisima.

Po našem mišljenju, osim za navedeno u pasusu Osnov za mišljenje sa rezervom, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srpske za 2019. godinu su, u svim materijalno značajnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Osnov za mišljenje sa rezervom

Reviziju usklađenosti smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i ISSAI 4000 – Standard za reviziju usklađenosti.

Vjerujemo da su pribavljeni revizijski dokazi dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše mišljenje o usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa propisima kojima su regulisane.

Kao što je navedeno pod tačkom 4. izvještaja:

Dio nabavki roba i usluga nije proveden u skladu sa odredbama Zakona o javnim nabavkama i Pravilnika o postupku direktnog sporazuma, jer postavljeni uslovi u tenderskoj dokumentaciji koji se odnose na tehničku i profesionalnu sposobnost ponuđača nisu srazmjerni predmetu nabavke (održavanje i servis službenih vozila, nabavka hardverske opreme, usluga nadogradnje i održavanja sistema registracije poljoprivrednih gazdinstava i usluga za izradu Analize stanja razvoja poljoprivrede i ruralnih područja Republike Srpske za period 2014 - 2018. godina). Izbor postupka nije bio odgovarajući za dio nabavki koji je proveden putem direktnog sporazuma, jer je izvršeno dijeljenje nabavki. Takođe, nije predviđeno provođenje E-aukcije u 80% postupaka javnih nabavki kod kojih se koristi najniža cijena kao kriterijum za dodjelu ugovora, što nije u skladu sa Pravilnikom o uslovima i načinu korišćenja E-aukcije.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, rukovodstvo ministar je, takođe, odgovorno da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima, u svim materijalno značajnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li je poslovanje Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srpske obuhvaćeno prema definisanim kriterijumima, usklađeno sa zakonskim i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju

procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srpske.

Banja Luka, 13.05.2020. godine

Glavni revizor

Jovo Radukić, s.r.

III REZIME DATIH PREPORUKA

Preporuke vezane za finansijske izvještaje

Preporučuje se ministru da obezbijedi, da se:

- 1) rashodi priznaju u izvještajnom periodu kojem pripadaju, shodno članu 93. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike;
- 2) izdaci za finansijsku imovinu priznaju na gotovinskom osnovu u momentu isplate sredstava, shodno članu 98. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike i
- 3) u obrazloženjima uz finansijske izvještaje objelodanjuju dodatne informacije u skladu sa članom 46. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika i zahtjevima MRS JS.

Preporuke vezane za usklađenost poslovanja

Preporučuje se ministru da obezbijedi, da se:

- 1) doprinosi na primanja lica angažovanih na osnovu rješenja o imenovanju bez zasnivanja radnog odnosa, obračunavaju u skladu sa Zakonom o doprinosima;
- 2) potrošnja goriva po osnovu korišćenja službenih vozila prati i analizira, normativ potrošnje periodično testira i preispituje u skladu sa internim Pravilnikom o uslovima i načinu korišćenja službenih vozila;
- 3) nabavke roba i usluga vrše u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama, Pravilnikom o postupku direktnog sporazuma i Pravilnikom o uslovima i načinu korišćenja E-aukcije;
- 4) korišćenje sredstava za nabavku nefinansijske imovine u stalnim sredstvima za iznose pojedinačnih ulaganja u vrijednosti većoj od 30.000 KM, kao i korišćenje sredstava za grantove, vrši na osnovu plana utroška sredstava na koji Vlada da saglasnost, shodno odredbama Zakona o izvršenju Budžeta Republike Srpske za fiskalnu godinu.

IV KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI

- Zakon o budžetskom sistemu Republike Srpske,
- Zakon o izvršenju budžeta Republike Srpske za 2019. godinu,
- Odluka o usvajanju Rebalansa budžeta za 2019. godinu,
- Zakon o fiskalnoj odgovornosti,
- Zakon o državnim službenicima,
- Zakon o platama zaposlenih u organima uprave Republike Srpske,
- Posebni kolektivni ugovor za zaposlene u organima uprave Republike Srpske,
- Zakon o doprinosima,
- Zakon o porezu na dohodak,
- Zakon o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju invalida,
- Uputstvo o načinu obračuna troškova prevoza zaposlenih u organima uprave Republike Srpske,
- Zakon o javnim nabavkama,
- Zakon o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske,
- Uredba o naknadama za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u javnom sektoru Republike Srpske.

V **IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)**

1. **Uvod**

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srpske (u daljem tekstu: Ministarstvo) obavlja upravne i druge stručne poslove definisane članom 28. Zakona o republičkoj upravi ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 115/18), koji se odnose na:

- definisanje i sprovođenje mjera strukturne poljoprivrede i politike ruralnog razvoja i njeno usklađivanje sa međunarodnim standardima,
- razvoj stočarske proizvodnje,
- organizovanje i sprovođenje aktivnosti iz oblasti zemljišne politike, zaštite, uređenja i korišćenja poljoprivrednog zemljišta,
- zaštita i unaprjeđenje zdravlja bilja od štetnih organizama,
- unaprjeđenje sistema bezbjednosti hrane,
- unaprjeđenje sistema zdravstvene zaštite životinja i prometa lijekova,
- upravljanje i gazdovanje šumama i šumskim zemljištem, zaštitu šuma i zaštitu lovnog fonda,
- sprovođenje integralnog upravljanja vodama,
- davanje stručnih savjeta u poljoprivredi i druge nadležnosti iz zakona.

Finansijsko poslovanje, Ministarstvo obavlja jednim dijelom putem Jedinog računa trezora, a dijelom putem posebnog računa „Fond Partner“, koji je pod kontrolom Ministarstva.

Pod nadležnošću Ministarstva su republičke upravne organizacije: Republički hidrometeorološki zavod Republike Srpske i Agencija za agrarna plaćanja čije su glavne knjige u sastavu Glavne knjige trezora (u daljem tekstu: GKT), kao i korisnici budžetskih sredstava čije glavne knjige nisu sastavni dio GKT: Jedinica za koordinaciju poljoprivrednih projekata, JU „Vode Srpske“ i JU Ergela „Vučijak“ Prnjavor.

Predmet revizije su pojedinačni finansijski izvještaji Ministarstva, sačinjeni na osnovu transakcija evidentiranih u okviru GKT.

Ministarstvo je dostavilo primjedbe na Nacrt izvještaja o provedenoj finansijskoj reviziji za period 01.01-31.12.2019. godine.

Glavna služba za reviziju javnog sektora Republike Srpske je sa dužnom pažnjom razmotrila iznesene primjedbe i ocijenila da se radi o obrazloženjima datih nalaza i zaključaka, koja su djelimično prihvaćena.

Preporuke date u ovom izvještaju, u cilju njihovog naglašavanja, boldovane su i pisane italik slovima.

2. **Provođenje preporuka iz prethodnog izvještaja**

Glavna služba za reviziju javnog sektora Republike Srpske izvršila je finansijsku reviziju Ministarstva za 2018. godinu i tom prilikom su date četiri preporuke koje se odnose na usklađenost poslovanja i sve četiri su provedene.

Pravo na naknadu prevoza na posao i sa posla, priznaje se u skladu sa članom 7. Uputstva o načinu obračuna naknade troškova prevoza zaposlenih u organima uprave i članom 17. Pravilnika o izmjenama pravilnika o naknadama i drugim primanjima zaposlenih u Ministarstvu.

Na naknade po osnovu jednokratnih pomoći zaposlenima obračunavaju se i uplaćuju porezi i doprinosi u skladu sa članom 8. Zakona o porezu na dohodak i članom 10. stav 1) Zakona o doprinosima.

Preporuke koje su se odnosile na javne nabavke su provedene u smislu da su na veb stranici Ministarstva objavljivani osnovni elementi ugovora nakon provedenih postupaka

javnih nabavki, a kod provođenja postupka nabavki putem direktnog sporazuma zahtijevane su ponude od strane ponuđača i ponuđači su iste dostavili kako je propisano članom 3. i 90. Zakona o javnim nabavkama i Pravilnikom o postupku direktnog sporazuma.

3. Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Ministarstvu („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 44/19) definisana je unutrašnja organizacija i sistematizacija radnih mjesta, po kojem je sistematizovano 129 radnih mjesta za 181 izvršioca, od kojih su dva radna mjesta savjetnika ministra.

Na dan 31.12.2019. godine u Ministarstvu su u radnom odnosu bila angažovana 164 izvršioca, od toga su: osam postavljenih lica (ministar, pet pomoćnika ministra, sekretar i savjetnik) i 156 radnika po osnovu ugovora o radu (134 na neodređeno vrijeme i 22 na određeno vrijeme) i dva pripravnika.

Jedan savjetnik ministra je angažovan po osnovu ugovora o stručnoj saradnji. U ugovoru je navedeno da se izvršilac posla angažuje kao savjetnik ministra u periodu do isteka mandata ministra. Ugovorom je definisana naknada na koju je izvršen obračun kao kod ugovora o djelu, tj. obračunati su porez na dohodak i doprinos za penzijsko-invalidsko osiguranje, a nisu obračunati doprinosi za zdravstveno osiguranje, osiguranje od nezaposlenosti i dječiju zaštitu u skladu sa Zakonom o doprinosima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 114/17).

Kod zapošljavanja na određeno vrijeme zbog povećanog obima posla, ugovori o radu su zaključivani sa istim radnicima na period duže od 6 mjeseci, ali uz promjenu radnog mjesta. Ministarstvo je sa 16 radnika koji su u toku 2018. godine zasnovali radni odnos na određeno vrijeme zbog povećanog obima posla nakon isteka ugovora o radu ponovo, zasnovalo radni odnos na određeno vrijeme, s tim da se nakon obnavljanja ugovora po isteku šest mjeseci u ugovoru mijenja samo opisa radnog mjesta. Prijem radnika u radni odnos na određeno vrijeme, zbog povećanog obima posla na navedeni način, nije u skladu sa članom 50. stav 3. tačka b) Zakona o državnim službenicima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 118/08, 117/11, 37/12 i 57/16) kojim je regulisano da se radni odnos može zasnovati na određeno vrijeme zbog privremeno povećanog obima posla, najduže do šest mjeseci.

Aktivnosti na uspostavljanju sistema finansijskog upravljanja i kontrole prema odredbama Zakona o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 91/16) i Uputstvu o načinu i postupku uspostavljanja i sprovođenja sistema finansijskog upravljanja i kontrole („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 99/17) nisu okončane u 2019. godini i nastavljene su u 2020. godini. Po aktivnostima u toku 2019. godine, sačinjeni su godišnji izvještaj o sprovođenju planiranih aktivnosti na uspostavljanju i razvoju sistema finansijskog upravljanja i kontrole za 2019. godinu, planovi rada na uspostavljanju i razvoju sistema finansijskog upravljanja i kontrole za 2019 i 2020. godinu, strategija upravljanja rizicima, mapa poslovnih procesa i izjave o dostignutom stepenu razvoja sistema internih finansijskih kontrola i planiranim mjerama za uspostavljanje nedostignutog nivoa razvoja u 2019. godini. U vezi sa nedostignutim nivoom razvoja planirano je da se uspostavi knjiga poslovnih procesa i registar rizika.

Uvidom u dokumentaciju provedenog popisa imovine i obaveza sa 31.12.2019. godine, revizijom nisu utvrđeni materijalno značajne neusklađenosti prema Pravilniku o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obaveza („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 45/16).

Potrošnja goriva za određena vozila kretala se znatno iznad utvrđenog normativa potrošnje, a uzroci nastalih prekoračenja nisu analizirani prema internom Pravilniku o uslovima i načinu korišćenja službenih vozila.

Za nabavku softvera za finansijsko upravljanje i za usluge implementacije sistema finansijskog upravljanja i kontrole, ponudom ni ugovorom nije definisan rok završetka usluge, fakture su ispostavljene u 2019. godini, potvrđene (likvidirane) i evidentirane, a usluge nisu bile završene.

Ministarstvo u pomoćnoj evidenciji prati stanje izmirenja koncesionih naknada za svakog koncesionara koji po osnovu ugovora o koncesiji koristi poljoprivredno zemljište u svojini Republike Srpske. Zakonom o koncesijama („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 59/13 i 16/18) je propisano da kontrolu obračuna i plaćanja koncesione naknade utvrđene ugovorom o koncesiji vrši Poreska uprava.

Prethodnom finansijskom revizijom (RV39-19) je konstatovano da „prezentovana dokumentacija od strane Ministarstva upućuje na određena neslaganja evidencija koje se vode u Ministarstvu i evidencija koje se vode u Poreskoj upravi, zbog čega je potrebno da se preduzmu određene aktivnosti na usaglašavanju istih“.

Međutim, evidencije Ministarstva i Poreske uprave po osnovu koncesionih naknada i dalje nisu usaglašene, ali su usaglašavanja u toku (što je u formi pisanog odgovora za postupanje o tome, prezentovano reviziji).

Funkcija interne revizije je organizaciono uspostavljena kao posebna organizaciona jedinica u Ministarstvu. U toku 2019. godine interni revizor je izvršio tri interne revizije.

Osim za navedeno i nalazima pod tačkama 4., 6.1.2.1. i 6.1.2.2. izvještaja, revizija nije utvrdila druge nedostatke sistema internih kontrola.

Preporučuje se ministru da obezbijedi da se:

- **doprinosi na primanja lica angažovanih na osnovu rješenja o imenovanju bez zasnivanja radnog odnosa, obračunavaju u skladu sa Zakonom o doprinosima,**
- **potrošnje goriva po osnovu korišćenja službenih vozila prati i analizira, normativ potrošnje periodično testira i preispituje u skladu sa internim Pravilnikom o uslovima i načinu korišćenja službenih vozila.**

4. Nabavke

Planom javnih nabavki za 2019. godinu (sa 10 izmjena i dopuna) planirane su nabavke ukupne vrijednosti 1.401.000 KM bez poreza na dodatu vrijednost (u daljem tekstu: PDV).

Prema izvještaju o realizaciji u toku godine provedena su 33 postupka javnih nabavki, ukupne ugovorene vrijednosti 976.725 KM (bez PDV-a), što je 70% u odnosu na planiranu vrijednost, od čega:

- šest putem otvorenog postupka sa zaključenim ugovorima ukupne vrijednosti od 749.167 KM (nabavka - hardverske opreme za sistem registracije poljoprivrednih gazdinstava, usluga nadogradnja i održavanja informacionog sistema registracije poljoprivrednih gazdinstava, vozila, goriva, usluga izrade „Analize stanja razvoja poljoprivrede i ruralnih područja Republike Srpske za period 2014 - 2018. godina“ i zakup internet linka);
- pet konkurentskih postupka vrijednosti od 127.554 KM (za nabavke guma, usluga održavanja vozila, štamparskih usluga, kancelarijskog materijala i kancelarijskog namještaja) i
- 22 postupka putem direktnog sporazuma vrijednosti od 100.004 KM.

Dio nabavki je pokrenut krajem 2019.godine i iste se trebaju realizovati u 2020 godini, a odnose se na nabavku veterinarskog informacionog sistema (300.000 KM) i nabavku mlijekomjera (45.000 KM).

Plaćanja i knjigovodstvene evidencije koje proističu iz ugovora za nabavke: zakup internet linka (114.960 KM), održavanje sistema registracije poljoprivrednih gazdinstava (60.000 KM) i usluge izrade Analize stanja razvoja poljoprivrede i ruralnih područja Republike Srpske za period 2014-2018. godina (105.000 KM), vrši Agencija za agrarna plaćanja,

shodno Pravilniku o uslovima i načinu ostvarivanja novčanih podsticaja za razvoj poljoprivrede i sela („Službeni glasnik RS“ broj 18/19, 35/19, 51/19 i 74/19).

Revizijskim uzorkom su obuhvaćeni provedeni postupci javnih nabavki vrijednosti od 700.247 KM (bez PDV-a), što čini 72% u odnosu na ukupnu ugovorenu vrijednost nabavki tokom 2019. godine. Za pregledane nabavke, utvrđene su neusklađenosti sa Zakonom o javnim nabavkama – u daljem tekstu: Zakon („Službeni glasnik BiH“, broj 39/14), Pravilnikom o postupku direktnog sporazuma („Službeni glasnik BiH“, broj 90/14), Pravilnikom o uslovima i načinu korišćenja E-aukcije (Službeni glasnik BiH, broj 66/16), kako slijedi:

- za nabavke održavanje i servis službenih vozila od 31.475 KM, hardverske opreme od 189.900 KM, usluga nadogradnje i održavanja sistema registracije poljoprivrednih gazdinstava od 160.000 KM i nabavke Analiza stanja razvoja poljoprivrede i ruralnih područja Republike Srpske za period 2014 - 2018. godina od 105.000 KM, postavljeni uslovi u tenderskoj dokumentaciji koji se odnose na tehničku i profesionalnu sposobnost ponuđača nisu srazmjerni predmetu nabavke, jer mogu imati ograničavajući karakter na konkurenciju, što nije u skladu sa članom 44. stav (3) Zakona;
- za nabavku putničkih vozila (86.915 KM) obavještenje o nabavci nije objavljeno u Službenom glasniku BiH, što nije u skladu sa članom 3. i 36. Zakona;
- za nabavke provedene putem direktnog sporazuma pojedinačne vrijednosti do 6.000 KM bez PDV-a: (auto dijelova, usluge održavanja i servisiranja vozila, obezbjeđenje avio karata, organizovanje smještaja za službena putovanja u inostranstvo, kolektivnog osiguranja zaposlenih, osiguranja vozila, implementacije sistema finansijskog upravljanja i kontrole, nabavka softvera za uspostavljanje sistema finansijskog upravljanja i kontrola) izvršeno je dijeljenje nabavki, što nije u skladu sa članom 15. stav 6) Zakona i članom 2. Pravilnika o postupku direktnog sporazuma;
- kod provođenja postupaka putem direktnog sporazuma nije dokumentovano da je vršeno ispitivanje tržišta, što nije u skladu sa članom 5. Pravilnika o postupku direktnog sporazuma;
- za nabavku održavanje i servis službenih vozila vrijednosti od 31.475 KM (bez PDV-a) u tenderskoj dokumentaciji nije navedeno čime ponuđači dokazuju da podliježu primjeni preferencijalnog tretmana domaćeg, što nije u skladu sa članom 1. stav (e) Odluke o obaveznoj primjeni preferencijalnog tretmana domaćeg (Službeni glasnik BiH, broj 83/16 i 54/19). Pored toga, ponuđači su dostavili niže ponude u odnosu na početne ponude za više od 10%, što nije u skladu sa članom 8. stav (1) Pravilnika o uslovima i načinu korišćenja E-aukcije;
- u 2019. godini nije predviđeno provođenje E-aukcije u 80% postupaka javnih nabavki kod kojih se koristi najniža cijena kao kriterijum za dodjelu ugovora, što nije u skladu sa članom 10 stav (1) tačka c) Pravilnika o uslovima i načinu korišćenja E-aukcije.

Preporučuje se ministru da obezbijedi da se nabavke roba i usluga vrše u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama, Pravilnikom o postupku direktnog sporazuma i Pravilnikom o uslovima i načinu korišćenja E-aukcije.

5. Priprema i donošenje budžeta

Odlukom o usvajanju Budžeta Republike Srpske za 2019. godinu („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 122/18), Ministarstvu je odobreno korišćenje budžetskih sredstava u iznosu od 19.753.000 KM, a usvajanjem Rebalansa budžeta za 2019. godinu („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 93/19) u iznosu od 20.090.500 KM, kojim je budžetski okvir povećan za 537.500 KM.

Rebalansom budžeta, Ministarstvu su sredstva odobrena za rashode za lična primanja zaposlenih (4.203.700 KM), rashode po osnovu korišćenja roba i usluga (947.300 KM), rashode po osnovu zatezних kamata (500 KM), subvencije (2.000.000 KM), tekuće

grantove (1.330.000 KM), rashode transakcija razmjene između i unutar jedinica vlasti (12.000 KM), transfere unutar iste jedinice vlasti (10.700.000 KM), izdatke za nefinansijsku imovinu (652.000 KM), izdatke za finansijsku imovinu iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti koji čine zajmove date jedinicama lokalne samouprave za vodosnabdijevanje i komunalnu infrastrukturu (200.000 KM) i ostale izdatke (45.000 KM).

Subvencije su planirane subjektima u oblasti šumarstva (1.900.000 KM) i u oblasti lovstva (100.000 KM).

Tekući grantovi su planirani za programske aktivnosti veterinarstva u iznosu od 950.000 KM (Fond za sprečavanje zaraznih bolesti 600.000 KM i JU „Veterinarski institut Republike Srpske „Dr Vaso Butozan“ 350.000 KM) i za programske aktivnosti poljoprivrede u iznosu od 380.000 KM (Poljoprivrednom institutu Republike Srpske 350.000 KM i plaćanje godišnje članarine za članstvo Republike Srpske u stalnoj radnoj grupi za ruralni razvoj Jugoistočne Evrope 30.000 KM).

Nakon donošenja Rebalansa budžeta, provedene su realokacije na osnovu 12 rješenja u ukupnom iznosu od 419.880 KM.

Na osnovu rješenja Vlade Republike Srpske, realokacije su provedene u ukupnom iznosu od 258.400 KM (tri unutar budžetskih sredstva Ministarstva u iznosu od 240.400 KM i jedna između budžetskih korisnika u iznosu od 18.000 KM).

Rješenjem Vlade o realokacijama sredstava između budžetskih korisnika, Ministarstvu su realocirana sredstva sa Agencije za agrarna plaćanja u iznosu od 18.000 KM, što zajedno sa rashodima i izdacima odobrenih rebalansom budžeta iznosi 20.108.500 KM.

Rješenjima ministra realokacije su izvršene u okviru tekućih rashoda (157.160 KM) i u okviru izdataka za nefinansijsku imovinu (4.320 KM).

Revizijom nisu utvrđene neusklađenosti u odnosu na regulativu koja definiše proces pripreme i donošenja budžeta.

6. Finansijski izvještaji

Ministarstvo ima status budžetskog korisnika čija je glavna knjiga u sastavu GKT i prema članovima 46. i 47. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 15/17), sačinilo je propisane obrasce godišnjih izvještaja: Obrazac 2 – Pregled planiranih i ostvarenih prihoda, primitaka, rashoda i izdataka iskazanih u GKT na računovodstvenom fondu 01, Obrazac 3a - Pregled prihoda, primitaka, rashoda i izdataka iskazanih u GKT na računovodstvenim fondovima 01 do 05, Obrazac 4a – Funkcionalna klasifikacija rashoda i neto izdataka za nefinansijsku imovinu iskazanih u GKT, Obrazac 5a – Pregled imovine, obaveza i izvora iskazanih u GKT i pisano obrazloženje uz finansijske izvještaje.

6.1. Izvještaj o izvršenju budžeta

Izvršenje budžeta Ministarstva za 2019. godinu (na budžetskom fondu 01) je iskazano u iznosu od 20.088.406 KM, što je na nivou rebalansa budžeta. Budžetski izdaci su iskazani po osnovu tekućih rashoda (8.289.545 KM), transfera unutar iste jedinice vlasti (10.700.000 KM), izdataka za imovinu (1.045.841 KM) i ostalih izdataka (53.020 KM).

Revizijom je utvrđeno, da su budžetski izdaci više iskazani najmanje za 200.000 KM po osnovu izdataka za finansijsku imovinu (detaljnije tačka 6.1.2.2.).

Takođe, u izvršenju budžeta su iskazani rashodi koji nisu nastali u obračunskom periodu 2019. godine, jer usluge nisu izvršene, već samo ugovorene, a realizacija je predviđena u 2020. godini. Odnose se na bruto naknade po ugovorima o djelu u iznosu od najmanje 56.359 KM i usluge implementacije sistema finansijskog upravljanja i kontrole u iznosu od 7.020 KM (detaljnije tačka 6.1.2.1.).

6.1.1. Prihodi i primici

Ukupni prihodi i primici su iskazani u iznosu od 13.242.703 KM (prihodi 11.720.884 KM i primici 1.521.819 KM), od čega se na prihode obračunskog karaktera koji ne uzrokuju priliv gotovine odnosi 11.081.352 KM.

Prihodi (bez prihoda obračunskog karaktera) su iskazani u iznosu od 639.450 KM po osnovu: neporeskih prihoda (623.695 KM), grantova (1.656 KM) i transfera unutar iste jedinice vlasti u iznosu od 14.099 KM (od čega se 14.000 KM odnosi na transfer Džender centra Vlade Republike Srpske za realizaciju projekta „Promovisanje rodno odgovornih politika u Republici Srpskoj“).

Neporeski prihodi su naplaćeni po osnovu naknada za izvršene usluge iz nadležnosti Ministarstva (izdavanje dozvola, saglasnosti i sličnih akata) 521.878 KM, kamata na zajmove date jedinicama lokalne samouprave iz kreditnih sredstava Svjetske banke za vodosnabdijevanje (22.836 KM), pozitivnih kursnih razlika na date kredite (6.988 KM) i po drugim različitim osnovama (71.993 KM).

Primici su iskazani po osnovu primitaka od finansijske imovine iz transakcija sa dugim jedinicama vlasti (691.110 KM) i ostalih primitaka (830.710 KM).

Primici od finansijske imovine iz transakcija sa dugim jedinicama vlasti su iskazani na fondu 01 u iznosu naplaćene glavnice zajmova datih jedinicama lokalne samouprave po projektu vodosnabdijevanje i komunalne infrastrukture.

Ostali primici su iskazani za primitke po osnovu:

- naplate sredstava od povrata PDV-a, koja refundira Uprava za indirektno oporezivanje BiH po projektima koje je realizovala Jedinica za koordinaciju poljoprivrednih projekata u iznosu od 785.909 KM (18.852 KM na fondu 03 po projektu „Održivo upravljanje šumama i krajolicima“ i 767.057 KM na fondu 05 po Projektu hitnog oporavka od poplava);
- naplaćene kaucije za osiguranje ponude u postupku dodjele koncesije na javna vodna dobra u iznosu od 5.000 KM;
- naknade plata za porodiljsko odsustvo zaposlenih koje refundira JU Javni fond za dječiju zaštitu Republike Srpske u iznosu od 39.801 KM.

Prihodi obračunskog karaktera su iskazani (na fondu 01, 03 i 05) po osnovu:

- prenosa pribavljene imovine sa Jedinice za koordinaciju poljoprivrednih projekata u iznosu od 8.377.966 KM (sistem za navodnjavanje na području opštine Bratunac vrijednosti od 8.256.405 KM, dva terenska vozila vrijednosti od 74.274 KM, kompjuterska, poljoprivredna oprema i alat u ukupnoj vrijednosti 47.232 KM);
- obračunatih pozitivnih kursnih razlika u iznosu od 118.056 KM, koje čine kursne razlike po kreditima Svjetske banke datih jedinicama lokalne samouprave, a odobrenih u ekvivalentnom iznosu prema američkom dolaru;
- naplaćenih potraživanja od jedinica lokalne samouprave po glavnici kredita čija je vrijednost bila prethodno indirektno korigovana u iznosu od 56.712 KM;
- usklađivanja vrijednosti kratkoročnih potraživanja po osnovu nenaplaćenih neporeskih prihoda u iznosu od 27.285 KM (po sudskoj presudi naknada troškova spora od preduzeća „Linija voća“ 20.625 KM i potraživanja od radnika za povrat više isplaćenih naknada po osnovu prevoza na posao i sa posla 6.660 KM) i
- potraživanja od Uprave za indirektno oporezivanje BiH po osnovu PDV-a u iznosu od 2.505.235 KM (po projektima finansiranim iz kreditnih i drugih sredstava međunarodnih organizacija koje provodi Jedinica za koordinaciju poljoprivrednih projekata).

6.1.2. Rashodi i izdaci

Ukupni rashodi i izdaci su iskazani u iznosu od 20.864.321 KM, od čega se na rashode obračunskog karaktera koji ne zahtijevaju odliv gotovine i kao takvi se ne planiraju i ne utiču na izvršenje budžeta odnosi 775.915 KM.

Rashodi (bez rashoda obračunskog karaktera) su iskazani u iznosu od 19.765.460 KM, a izdaci u iznosu od 1.098.961 KM.

U izvršenju budžeta pojedine pozicije rashoda i izdataka značajno odstupaju u odnosu na Rebalans budžeta, a odstupanja su pokrivena realokacijom sredstava.

6.1.2.1. Rashodi (bez rashoda obračunskog karaktera)

Rashodi (bez rashoda obračunskog karaktera) se odnose na rashode: za lična primanja zaposlenih (4.196.786 KM), po osnovu korišćenja roba i usluga (830.124 KM), po osnovu zatezних kamata (127 KM), za subvencije (1.957.900 KM), za grantove (1.257.550 KM), iz transakcija razmjene između i unutar jedinice vlasti (47.058 KM) i za transfere unutar iste jedinice vlasti (10.700.000 KM).

Rashodi za lična primanja zaposlenih su iskazani na nivou planiranih. Odnose se na rashode za bruto plate zaposlenih (3.960.699 KM), bruto naknade troškova i ostalih ličnih primanja zaposlenih po osnovu rada (136.649 KM), naknadu plata zaposlenih za vrijeme bolovanja (57.410 KM) i otpremnine i jednokratne pomoći (42.028 KM).

Rashode za bruto naknade troškova i ostalih ličnih primanja zaposlenih po osnovu rada čine naknade za prevoz na posao i sa posla (66.386 KM), dnevnice za službena putovanja (62.816 KM), jubilarne nagrade (1.178 KM), nagrade za posebne rezultate u radu (3.311 KM) i porez i doprinosi na naknade (2.958 KM).

Rashodi po osnovu korišćenja roba i usluga se odnose na rashode po osnovu zakupa (18.645 KM), energije, komunalnih i komunikacionih usluga (103.783 KM), režijskog materijala (65.203 KM), tekućeg održavanja (183.694 KM), putovanja i smještaja (182.859 KM), stručnih usluga (74.555 KM) i na ostale neklasifikovane rashode (201.385 KM).

Rashodi po osnovu zakupa se odnose na zakup poslovnih prostora za rad podružnih jedinice u Doboju, Zvorniku i Trebinju, kao i za smještaj arhive u Banja Luci.

Rashodi po osnovu utroška energije, komunalnih i komunikacionih usluga se odnose na rashode po osnovu korišćenja fiksnih i mobilnih telefona i interneta (60.743 KM), poštanskih usluga (30.666 KM) i ostalih usluge (12.374 KM).

Rashodi za režijski materijal su iskazani po osnovu rashoda za kompjuterski materijal (33.224 KM), kancelarijski materijal (25.123 KM) i ostali režijski materijal (6.856 KM).

Rashodi za tekuće održavanje su iskazani po osnovu tekućeg održavanja prevoznih sredstava (56.234 KM), kancelarijske i ostale opreme (10.460 KM) i komunikacione opreme (117.000 KM).

Rashodi tekućeg održavanja komunikacione opreme se odnose na usluge „nadogradnja sistema registracije poljoprivrednih gazdinstava“ pogrešno iskazane na ovoj poziciji, jer se ne radi o rashodima za tekuće održavanje, već o ulaganju u nefinansijsku imovinu (softverske dorade sistema i sl. kako je navedeno u tenderskoj dokumentaciji).

U ugovoru o nabavci ukupne ugovorene vrijednost posla od 189.000 KM, odvojeno je iskazano da se na usluge nadgradnje sistema odnosi 117.000 KM, a na usluge održavanja sistema za 12 mjeseci 72.000 KM. Ministarstvu je ispostavljen račun za nadogradnju sistema na iznos od 117.000 KM, a održavanje za narednih 12 mjeseci će da finansira Agencija za agrarna plaćanja, kako je utvrđeno po članu 62. Pravilnika o ostvarivanju novčanih podsticaja za razvoj poljoprivrede i sela.

Shodno navedenom, priznavanje i evidentiranje ulaganja u imovinu, nije izvršeno u skladu sa članom 96. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 115/17 i 118/18), pa su po ovom osnovu više iskazani rashodi tekućeg održavanja, a manje izdaci za nefinansijsku imovinu, kao i nefinansijska imovina u stalnim sredstvima za 117.000 KM.

Rashodi po osnovu putovanja i smještaja se odnose na rashode po osnovu utroška goriva (137.949 KM) i na rashode po osnovu službenih putovanja (44.910 KM).

Rashodi za stručne usluge su iskazani po osnovu usluga osiguranja imovine i zaposlenih (12.157 KM), objavljivanja javnih nabavki i dodjele ugovora (13.084 KM), vještačenja (10.817 KM), štampanja (7.387 KM), implementacije sistema finansijskog upravljanja i kontrole (7.020 KM), savjetodavnih usluga (11.526 KM) i usluga po drugim različitim osnovama (12.564 KM).

Za usluge implementacije sistema finansijskog upravljanja i kontrole, priznavanje i evidentiranje je izvršeno na osnovu ispostavljenog računa, a ugovorena usluga nije bila izvršena (obrazloženo pod tačkom 3. izvještaja).

Ostali neklasifikovani rashodi su iskazani po osnovu rashoda za bruto naknade po ugovorima o djelu (143.640 KM), bruto naknade članovima komisija i radnih grupa (7.634 KM), reprezentaciju (19.976 KM), takse i druge naknade prilikom registracije vozila (10.417 KM), stručno usavršavanje zaposlenih (10.565 KM) i za ostale rashode po različitim osnovama (9.153 KM).

Rashodi za bruto naknade po ugovorima o djelu su iskazani po osnovu bruto naknada po ugovorima o djelu (114.646 KM) i po ugovoru o stručnoj saradnji za poslove savjetnika ministra (28.994 KM).

Rashodi za bruto naknade po ugovorima o djelu su priznati u iznosu od najmanje 56.359 KM na osnovu ugovora, iako poslovi nisu izvršeni, već je ugovoreno da će se vršiti u toku 2020. godine, što nije u skladu sa načelom nastanka poslovnog događaja, jer se rashodi priznaju u izvještajnom periodu kojem pripadaju, shodno članu 93. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike. Odnose se na:

- ugovore potpisane 23.12.2019. godine (bruto iznos ugovora 40.000 KM) po predmetu posla – analiza i izrada Tehničko-tehnološke tipizacije terena u Republici Srpskoj za potrebe šumarstva) kojima je definisano da se naknade isplate odmah a aktivnosti će se okončati i u vidu sumarnog izvještaja prikazati do 30.09.2020. godine i
- ugovore potpisane 30.12.2019. godine (bruto iznos svih ugovora 16.539 KM) za aktivnosti na izradi Programa nadzora i monitoringa zaraznih bolesti u Republici Srpskoj u veterinarstvu za 2020. godinu.

Plaćanje po ovim ugovorima je izvršeno u toku februara 2020. godine.

Subvencije su odobrene nefinansijskim subjektima za sufinansiranje projekata u oblasti šumarstva (1.857.841 KM) i u oblasti lovstva (100.059 KM).

Subvencije nefinansijskim subjektima u oblasti šumarstva se isplaćuju iz sredstava posebnih namjena za šume, prikupljenih u skladu sa Zakonom o šumama („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 75/08 i 60/13). Vlade Republike Srpske je dala saglasnost na Plan utroška sredstava za šume za 2019. godinu („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 9/19), po kojem su sredstva odobrena nefinansijskim subjektima u oblasti šumarstva u ukupnom iznosu od 1.900.000 KM, koliko je predviđeno i Rebalansom budžeta.

Ministarstvo je prema rasporedu sredstava navedenom u Planu utroška sredstava za šume za 2019. godinu i Pravilnikom o načinu prikupljanja, kriterijumima za raspodjelu sredstava i postupku korišćenja sredstava posebnih namjena za šume („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 45/14 i 69/19), odobrilo sredstva sljedećim korisnicima:

- JPŠ „Šume Republike Srpske“ a.d. Sokolac u ukupnom iznosu od 1.506.325 KM (po projektima za radove i aktivnosti u okviru proširene reprodukcije šuma odabranim nakon provedenog javnog konkursa 623.325 KM, za prioritetne aktivnosti koje obuhvataju finansiranje gazdovanja šumama i šumskim zemljištem na području krša 788.000 KM, po projektu „Procjena i praćenje vazdušnih zagađenja na šumske eko sisteme u Republici Srpskoj u 2019. godini“ 50.000 KM i za neplanirane mjere zaštite šuma koje mogu da prouzrokuju posljedice štetnih razmjera 95.000 KM);

- Šumarskom fakultetu Banja Luka za projekte iz oblasti naučno-istraživačkog rada odabrane nakon provedenog javnog konkursa (188.594 KM);
- ostalim pravnim licima i udruženjima građana, za radove u okviru proširene reprodukcije šuma odabrane po provedenom javnom konkursu (120.798 KM) i
- fizičkim licima po osnovu isplate štete koju je načinila divljač za koju je propisana zabrana lova (37.124 KM).

Subvencije u oblasti lovstva se odnose na namjenska sredstva odobrena lovačkim udruženjima po projektima čiji je cilj unaprjeđenje i razvoj lovstva (79.971 KM) i naknadu štete od divljači (20.088 KM). Sredstva su odobrena u skladu sa Planom utroška sredstava za lovstvo za 2019. godinu, na koji je Vlada Republike Srpske dala saglasnost („Službeni glasnik Republike Srpske” broj 27/19).

Subvencije u oblasti lovstva se isplaćuju iz sredstava posebnih namjena prikupljenih u skladu sa Zakonom o lovstvu („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 60/09 i 50/13).

Grantovi su iskazani u iznosu od 1.257.549 KM, a odobreni su Poljoprivrednom institutu Republike Srpske (350.000 KM), JU Veterinarski institut Republike Srpske „Dr Vaso Butozan“ (350.000 KM), Fondu za sprečavanje zaraznih bolesti (528.213 KM) i za plaćanje godišnje članarine za članstvo Republike Srpske u stalnoj radnoj grupi za ruralni razvoj Jugoistočne Evrope (29.337 KM).

Poljoprivrednom institutu sredstva su odobrena za sufinansiranje plata i tekućih rashoda u skladu sa rasporedom sredstava na koji je Vlada dala saglasnost.

JU Veterinarski institut „Dr Vaso Butozan“ odlukom Vlade („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 17/19) data je saglasnosti na raspored sredstava u ukupnom iznosu od 350.000 KM za sufinansiranje: troškova dijagnostičkog materijala, potrošnog materijala i drugih neophodnih ingredijencija koje osiguravaju spremnost laboratorija za dijagnostiku zaraznih bolesti i zoonoza (310.000 KM) i nabavke rezervnih dijelova i opreme u laboratorijama (40.000 KM).

Fond za sprečavanje zaraznih bolesti predstavlja budžetsku poziciju na kojoj se rebalansom budžeta odobrena sredstva u iznosu od 600.000 KM. Odlukom Vlade („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 19/19 i 59/19) data je saglasnost na raspored sredstava kojim je utvrđena namjena. U skladu sa propisanom namjenom sredstva su odobrena za:

- naknadu štete vlasnicima životinja koje su neškodljivo uklonjene (ubijene ili zaklane) prilikom realizacije mjera na suzbijanju naročito opasnih zaraznih bolesti i zoonoza i sanaciju terena (328.212 KM) i
- sprovođenje Programa monitoringa na klasičnu i afričku kugu svinja koju je obavio Veterinarski institut Republike Srpske „Dr Vaso Butozan“ (200.000 KM). Program se sprovodi kod domaće i divlje populacije svinja sa ciljem blagovremenog otkrivanja i suzbijanja pojave i prevencije bolesti.

Rashodi iz transakcija razmjene između i unutar jedinice vlasti se odnose na:

- rashode nastale po osnovu rada područnih kancelarija u Gradišci i Prijedoru u iznosu od 11.058 KM (zakup poslovnih prostora, troškovi električne energije i drugih troškova) i
- sredstva odobrena JU Veterinarski institut „Dr Vaso Butozan“ u iznosu od 15.000 KM i JU Ergela „Vučijak“ u iznosu od 20.000 KM, pogrešno klasifikovana na ovoj poziciji pošto nije postojala transakcija razmjene. Sredstva nisu predviđena rebalansom budžeta, već je izvršena interna realokacija i odobrena su bez saglasnosti Vlade na plan utroška sredstava, što nije u skladu sa članom 5. stav (3) Zakona o izvršenju Budžeta Republike Srpske za 2019. godinu, kojim je propisano da se korišćenje budžetskih sredstava za grantove može vršiti po dobijanju saglasnosti Vlade na plan utroška sredstava.

S obzirom da Ministarstvo sufinansira JU Veterinarski institut „Dr Vaso Butozan“ sa pozicije granta, a budžetskog korisnika JU Ergela „Vučijak“ sa pozicije transfera, evidentiranje nije izvršeno prema odredbama člana 95, 98 i 103. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 98/16, 115/17 i 118/18), zbog čega je pozicija rashoda iz transakcija razmjene više iskazana za 35.000 KM, a rashodi po osnovu grantova manje za 15.000 KM i transferi manje za 20.000 KM. Shodno navedenom nepravilno su klasifikovane i obaveze.

Transferi su iskazani u iznosu od 10.700.000 KM po osnovu finansiranja budžetskih korisnika koji su pod nadležnošću ovog Ministarstva (čije su glavne knjige izvan GKT) i to: Jedinice za koordinaciju poljoprivrednih projekata, JU „Vode Srpske“ i JU Ergela „Vučijak“ Prnjavor.

Jedinici za koordinaciju poljoprivrednih projekata sredstva su odobrena u iznosu od 600.000 KM u svrhu plaćanja PDV-a, poreza i drugih naknada za dio koji se sufinansira iz budžeta Republike Srpske u periodu realizacije „Projekta razvoja ruralnog poslovanja“, a prema Odluci o prihvatanju zaduženja Republike Srpske prema Međunarodnom fondu za razvoj poljoprivrede - IFAD („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 20/13). Cilj projekta je pružanje pomoći poljoprivrednim proizvođačima koji proizvode za vlastite potrebe da se transformišu u komercijalne proizvođače i pomoć u razvoju nepoljoprivrednog preduzetničkog sektora za otvaranje novih radnih mjesta u ruralnim područjima.

JU „Vode Srpske“ sredstva transfera su odobrena u iznosu 9.700.000 KM za finansiranje rada ove ustanove u skladu sa Odlukom Vlade o davanju saglasnosti na Plan utroška sredstava transfera za JU „Vode Srpske“ za 2019. godinu („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 31/19 i izmjene 111/19).

JU Ergela „Vučijak“ sredstva su odobrena u iznosu od 400.000 KM u skladu sa Planom rada sa finansijskim planom na koji je Vlada dala saglasnost.

Preporučuje se ministru da obezbijedi, da se:

- **poštuje načelo nastanka poslovnog događaja i rashodi priznaju u izvještajnom periodu kojem pripadaju, shodno članu 93. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike, a**
- **korišćenje budžetskih sredstava za grantove vrši na osnovu plana utroška sredstava, po dobijanju saglasnosti Vlade, shodno odredbama Zakona o izvršenju budžeta Republike Srpske za fiskalnu godinu.**

6.1.2.2. Izdaci

Izdaci su iskazani u iznosu od 1.098.861 KM po osnovu izdataka za nefinansijsku imovinu (845.841 KM), izdataka za finansijsku imovinu (200.000 KM) i ostalih izdataka (53.020 KM).

Izdaci za nefinansijsku imovinu su iskazani više za 30% u odnosu na rebalans budžeta, što je pokriveno preraspodjelom sa pozicije rashoda po osnovu utroška energije, komunalnih i komunikacionih usluga (100.000 KM) i sa pozicije rashoda za tekuće održavanje (100.000 KM).

Iskazani su po osnovu izdataka za nabavku opreme u iznosu od 799.079 KM (od čega je za iznos od 402.480 KM izvršeno rezervisanje raspoloživih sredstava planiranih za nabavku nefinansijske imovine), nabavku računarskog programa za uspostavljanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole (7.020 KM), zalihe sitnog inventara, auto-guma i odjeće (37.845 KM) i ulaganja na tuđim nekretninama (1.897 KM).

Izdaci za nefinansijsku imovinu su iskazani manje za 117.000 KM, po osnovu ulaganja u nadogradnju sistema za registraciju poljoprivrednih gazdinstava (što je obrazloženo pod tačkom 6.1.2.1.).

Izdaci za nabavku opreme (bez rezervisanja budžetskih sredstava) su iskazani po osnovu nabavki: putničkih vozila (101.690 KM), hardverske opreme za sistem registracije poljoprivrednih gazdinstava (222.183 KM), računarske opreme (27.826 KM), kancelarijskog namještaja i opreme (41.425 KM) i druge opreme (3.475 KM).

Rezervisanje raspoloživih sredstava na stavkama planiranim u budžetu, izvršeno je po osnovu: nabavke „Veterinarskog informacionog programa“ (351.000 KM) i nabavke laboratorijske opreme - mlijekomjera (51.480 KM).

Korišćenje sredstava za nabavku vozila, hardverske opreme za informacioni sistem registracije poljoprivrednih gazdinstava, „Veterinarskog informacionog programa“ i mlijekomjera, nije provedeno prema članu 5. stav (2) Zakona o izvršenju Budžeta Republike Srpske za 2019. godinu, jer je saglasnost Vlade Republike Srpske na plan utroška sredstava pribavljena (data) naknadno.

Izdaci za finansijsku imovinu su iskazani po osnovu kredita koji nije isplaćen, a odobren je Opštini Nevesinje u iznosu od 200.000 KM u skladu sa Odlukom o odobravanju kredita opštinama iz sredstava revolving fonda u oblasti vodosnabdijevanja i komunalne infrastrukture koju je Vlada donijela 26.12.2019. godine („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 111/19). Ugovor o korišćenju kreditnih sredstava, između Ministarstva i Opštine Nevesinje potpisan je 31.12.2019. godine (kredit je odobren sa rokom otplate od 12 godina, kamatom od 3% i grejs periodom za glavnicu od 12 mjeseci, uračunatim u rok otplate u kome se vraća samo kamata). Isplata sredstava po ugovoru izvršena je 04.02.2020. godine.

Revizijom je utvrđeno, da evidentiranje odobrenog a neisplaćenog kredita na poziciji izdataka za finansijsku imovinu nije izvršeno prema članu 98. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike, kojim je propisano da se izdaci za finansijsku imovinu priznaju na gotovinskom osnovu u momentu isplate.

Po ovom osnovu su za 200.000 KM više iskazani izdaci za finansijsku imovinu, finansijska imovina na poziciji dugoročnih zajmova i kratkoročne obaveze.

Ostali izdaci su iskazani po osnovu povrata depozita uplaćenog na ime obezbjeđenja ponude po konkursu za dodjelu koncesije za poljoprivredno zemljište (3.486 KM) i naknade plata, poreza i doprinosa za porodiljsko odsustvo koje refundira JU Javni fond za dječiju zaštitu Republike Srpske (49.534 KM).

Preporučuje se ministru da obezbijedi da se:

- **izdaci za finansijsku imovinu priznaju na gotovinskom osnovu u momentu isplate sredstava u skladu sa članom 98. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike i**
- **za nabavke nefinansijske imovine u stalnim sredstvima za iznose pojedinačnih ulaganja u vrijednosti većoj od 30.000 KM, provode po dobijanju saglasnosti Vlade na plan utroška sredstava, shodno odredbama Zakona o izvršenju Budžeta Republike Srpske za fiskalnu godinu.**

6.1.2.3. Rashodi obračunskog karaktera

Rashodi obračunskog karaktera su iskazani po osnovu rashoda amortizacije nefinansijske imovine (587.008 KM), gubitaka za iznos neotpisane vrijednosti rashodovane opreme (3.822 KM), usklađivanja vrijednosti finansijske imovine (128.996 KM) i nabavne vrijednosti sitnog inventara, auto guma i odjeće izdatih u upotrebu (56.089 KM).

Rashodi amortizacije su iskazani po osnovu obračunate amortizacije uz primjenu godišnjih amortizacionih stopa za zgrade i objekte, opremu, nematerijalnu imovinu i ostala sredstva

koja se amortizuju u skladu sa Pravilnikom o primjeni godišnjih amortizacionih stopa za budžetske korisnike („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 110/16).

Rashodi od usklađivanja vrijednosti finansijske imovine su iskazani po osnovu korekcije kratkoročnih potraživanja koja nisu naplaćena u roku od 12 mjeseci od datuma dospjeća, i to: potraživanja od jedinica lokalne samouprave po osnovu datih kredita (124.454 KM) i potraživanja od Fonda zdravstvenog osiguranja po osnovu refundacije naknade plata (4.542 KM).

6.2. Imovina, obaveze i izvori

6.2.1. Imovina

Ukupna imovina (nefinansijska i finansijska) na dan 31.12.2019. godine je iskazana u iznosu od 25.910.817 KM bruto vrijednosti, 6.104.068 KM ispravke vrijednosti i 19.806.748 KM neto vrijednosti.

6.2.1.1. Nefinansijska imovina

Nefinansijska imovina je iskazana u iznosu od 17.560.138 KM bruto vrijednosti, 4.449.879 KM ispravke vrijednosti i 13.110.259 KM neto vrijednosti. Prema ročnosti je klasifikovana na: nefinansijsku imovinu u stalnim sredstvima i nefinansijsku imovinu u tekućim sredstvima.

Nefinansijska imovina u stalnim sredstvima (proizvedena stalna imovina, neproizvedena stalna imovina i ulaganja na tuđim nekretninama) je iskazana u iznosu od 17.525.0000 KM bruto vrijednosti, 4.449.879 KM ispravke vrijednosti i 13.075.121 KM neto vrijednosti.

Neto vrijednost imovine u stalnim sredstvima se odnosi na: zgrade i objekte (11.723.551 KM), opremu (1.330.059 KM), nematerijalnu proizvedenu imovinu – računarski programi (16.998 KM), nematerijalnu neproizvedenu imovinu (2.666 KM) i ulaganja na tuđim nekretninama (1.847 KM).

Revizijom je utvrđeno da je, nefinansijska imovina u stalnim sredstvima iskazana manje za 117.000 KM po osnovu priznavanja ulaganja u nadogradnju informacionog sistema u okviru rashoda za tekuće održavanje (objašnjeno pod 6.1.2.1. izvještaja).

Takođe, više je iskazana za 7.020 KM po osnovu nabavke softvera za uspostavljanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole, jer isti nije bio nabavljen i instaliran do dana 31.12.2019. godine (objašnjenje pod tačkom 3. izvještaja).

U odnosu na prethodni period povećanje vrijednosti nefinansijske imovine u stalnim sredstvima, iskazano je u iznosu od 8.785.060 KM po osnovu:

- nabavke opreme vrijednosti od 400.074 KM (vozila, hardverske opreme za sistem registracije poljoprivrednih gazdinstava, računarske opreme, kancelarijskog namještaja i druge opreme) i
- prenosa pribavljene imovine sa Jedinice za koordinaciju poljoprivrednih projekata u vrijednosti od 8.377.966 KM („Sistem za navodnjavanje na području opštine Bratunac“ vrijednosti od 8.256.405 KM, dva terenska vozila vrijednosti od 74.274 KM, kompjuterske i druge opreme u ukupnoj vrijednosti 47.232 KM).

Rješenjem ministra o usvajanju Izvještaja o popisu imovine i obaveza, rashodovana je i isknižena oprema neotpisane vrijednosti od 3.822 KM (nabavne vrijednosti od 55.571 KM i otpisane vrijednosti od 51.742 KM) i nematerijalna proizvedena imovina 163.052 KM u cjelosti amortizovana (zastarjele kartne osnove za šumarstvo i softver).

Nefinansijska imovina u tekućim sredstvima je iskazana u iznosu od 35.138 KM po osnovu donaciju Češke razvojne agencije - bikovsko duboko smrznuto sjeme sa opremom za skladištenje i čuvanje. Promjena u izvještajnom periodu nije bilo.

6.2.1.2. Finansijska imovina i razgraničenja

Finansijska imovina je iskazana u bruto iznosu od 8.350.679 KM koju čine dugoročna finansijska imovina vrijednosti od 4.288.478 KM i kratkoročna finansijska imovina bruto vrijednosti od 4.062.202 KM i korekcije vrijednosti 1.654.190 KM.

Dugoročna finansijska imovina iskazana je po osnovu:

- dugoročnih potraživanja u iznosu od 18.125 KM i
- dugoročnih zajmova datih jedinicama lokalne samouprave iz kreditnih sredstava Međunarodne asocijacije za razvoj (WB IDA) i sredstava revolving fonda po projektu vodosnabdijevanja i komunalne infrastrukture u iznosu od 4.270.353 KM.

Dugoročna potraživanja su utvrđena po sudskoj presudi kojom se obavezuje „Linija voća“ d.o.o. Banja Luka da isplati Ministarstvu troškove parničnog postupka u iznosu od 22.500 KM a u vezi tužbe podnesene protiv Ministarstva po osnovu prekida ugovora o koncesiji. Presudom je naloženo da se dug isplati u 36 jednakih rata. Reprogramirana potraživanja na dan bilansa iznose 20.625 KM (18.125 KM je sa rokom dužim od godinu dana a 2.500 KM je iskazano na poziciji kratkoročnih potraživanja sa rokom dospijeca do godinu), a u 2019. godini je naplaćeno 1.875 KM.

Dugoročni zajmovi dati jedinicama lokalne samouprave su iskazani po osnovu:

- nedospjele glavnice kredita koji su odobreni u dolarima (USA) čija protuvrijednost na dan 31.12.2019. godine iznosi 3.696.022 KM,
- kredita datih u konvertibilnim markama iz sredstava revolving fonda koji je formiran po osnovu naplate glavnice po prethodno plasiranim kreditima za koje nedospjele glavnice iznose 374.330 KM, kao i
- po osnovu kredita koji je odobren Opštini Nevesinje u iznosu od 200.000 KM.

Kako Opštini Nevesinje, sredstva nisu plasirana do 31.12.2019. godine, dugoročni zajmovi su više iskazani za navedeni iznos (tačka 6.1.2.2. izvještaja).

Kratkoročna finansijska imovina se odnosi na potraživanja, razgraničenja i kratkoročnu finansijsku imovinu iz transakcija između jedinica vlasti.

Kratkoročna potraživanja su iskazana u iznosu od 2.102.829 KM, od čega se 374.339 KM odnosi na potraživanja nenaplaćena duže od godinu dana koja su klasifikovana u sporna potraživanja i za koja je u navedenom iznosu izvršena korekcija vrijednosti. Čine ih:

- potraživanja po osnovu prodaje od 9.964 KM u cjelosti klasifikovana kao sporna (potiču iz ranijeg perioda);
- potraživanja od zaposlenih u iznosu od 6.896 KM (po rješenjima za povrat više isplaćenih sredstava po osnovu naknade za prevoz sa posla i na posao 6.663 KM i za troškove mobilnih telefona 233 KM);
- potraživanja od Uprave za indirektno oporezivanje BiH po osnovu PDV-a u iznosu od 1.719.327 KM (po Projektu hitne pomoći i zaštite od poplava) i
- ostala potraživanja bruto vrijednosti od 366.642 KM (od čega se 364.122 KM odnosi na sporna potraživanja za koja je u navedenom iznosu izvršena korekcija vrijednosti).

Ostala sporna potraživanja se odnose na potraživanja od: PD „Semberija“ Bijeljina po osnovu povrata dijela učešća u sufinansiranju Projekta izgradnje sistema za navodnjavanje (220.000 KM), ZZ „Sitneši“ Srbac (59.730 KM) i AD „Klaonica i prerada mesa“ Sokolac (84.412 KM) po osnovu povrata doznačenih sredstava u ranijem periodu po ugovorima o otkupu merkantilne pšenice. Promjena u odnosu na prethodni period nije bilo.

Kratkoročna razgraničenja su iskazana u iznosu od 6.975 KM i odnose se na porez i doprinose na naknade plata za vrijeme porodiljskog odsustva koji se refundiraju iz doprinosa za dječiju zaštitu (po obračunu plata za decembar 2019. godine).

Kratkoročna finansijska imovina iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti je iskazana u iznosu od 1.952.398 KM (od čega se 1.279.851 KM odnosi na potraživanja nenaplaćena duže od godinu dana za koja je u navedenom iznosu izvršena korekcija vrijednosti). Čine ih potraživanja po osnovu:

- zajmova datih jedinicama lokalne samouprave koji dospijevaju na naplatu do godinu dana u iznosu od 1.762.782 KM (od čega se 1.139.998 KM odnosi na nenaplaćena duže od godinu dana za koje je izvršena korekcija vrijednosti);
- kamata na date zajmove jedinicama lokalne samouprave u iznosu od 21.677 KM (od čega je za iznos od 21.461 KM izvršena korekcija vrijednosti) i
- sticanja prava na refundaciju isplaćenih naknada plata za vrijeme bolovanja u iznosu od 167.939 KM: iz doprinosa za zdravstveno osiguranje 104.488 KM (od čega je za iznos od 99.733 KM izvršena korekcija vrijednosti) i iz doprinosa za dječiju zaštitu od 63.451 KM.

6.2.2. Obaveze

Obaveze Ministarstva na dan 31.12.2019. godine su iskazane u ukupnom iznosu od 6.503.049 KM po osnovu kratkoročnih obaveza.

Kratkoročne obaveze su iskazane po osnovu obaveza za lična primanja zaposlenih (385.269 KM), iz poslovanja (671.029 KM), za subvencije (1.395.522 KM), za grantove (581.045 KM), ostalih kratkoročnih obaveza (200.000 KM) i obaveza između ili unutar jedinica vlasti (3.270.184 KM).

Obaveze za lična primanja zaposlenih se odnose na obaveze za bruto plate zaposlenih za decembar 2019. godine (355.659 KM) i obaveze za bruto naknade troškova i ostalih ličnih primanja zaposlenih po osnovu rada (29.610 KM).

Obaveze iz poslovanja se odnose na obaveze prema dobavljačima (566.378 KM), prema fizičkim licima po ugovorima o djelu, privremenim i povremenim poslovima, ugovorima o zakupu (51.117 KM), za poreze i doprinose po navedenim obavezama prema fizičkim licima (18.944 KM) i obaveze za primljene depozite i kaucije (34.590 KM).

Obaveze za subvencije su iskazane prema korisnicima kojima su odobrena sredstva za sufinansiranje projekata iz sredstava posebnih namjena za šume i namjenskih sredstava za lovstvo. Odnose se na obaveze prema JP „Šume Republike Srpske“ a.d. Sokolac (963.169 KM), Šumarskom fakultetu Banja Luka (188.594 KM), pravnim licima i udruženjima građana korisnicima sredstava u okviru proširene reprodukcije šuma (120.213 KM), fizičkim licima za naknadu štete od divljači (49.835 KM) i lovačkim udruženjima (73.711 KM).

Obaveze za grantove se najvećim dijelom odnose na obaveze prema Veterinarskom institutu „Dr Vaso Butozan“ (200.000 KM), Poljoprivrednom institutu (52.189 KM) i za naknadu štete vlasniku životinja koje su neškodljivo uklonjene (ubijene ili zaklane) prilikom sprečavanja zaraznih bolesti, sanaciju terena i drugih aktivnosti po tom osnovu (328.856 KM).

Ostale kratkoročne obaveze se odnose na obaveze po kreditu prema Opštini Nevesinje, jer plasman sredstava nije izvršen (obrazloženo pod tačkom 6.1.2.2.).

Obaveze između ili unutar jedinica vlasti su iskazane po osnovu:

- obaveza za transfere prema drugim jedinicama vlasti u iznosu od 35.851 KM (JU Veterinarski institut „Dr Vaso Butozan“ 15.000 KM (pogrešno klasifikovane na ovoj poziciji umjesto na poziciji obaveza za grantove), JU Ergela „Vučijak“ 20.000 KM i prema jedinicama lokalne samouprave 851 KM) i
- obaveza za transfere unutar jedinice vlasti prema JU „Vode Srpske“ u iznosu od 3.234.333 KM.

Od ukupno iskazanih obaveza na dan bilansa, sa 29.02.2020. godine izmirene su sve, osim obaveza po osnovu transfera prema JU „Vode Srpske“ u iznosu od 2.425.000 KM i obaveza po drugim osnova u iznosu od 8.580 KM.

6.2.3. Izvori i promjene na neto imovini

Vlastiti izvori su iskazani u iznosu od 71.214 KM po osnovu revalorizacionih rezervi formiranih evidentiranjem izvršene procjene fer vrijednosti nefinansijske imovine, koje se tokom upotrebe te imovine umanjuju za iznos obračunate amortizacije (u odnosu na prethodni period su uvećane po osnovu procjene imovina za 1.420 KM, a umanjene za iznos obračunate amortizacije na procijenjenu imovinu od 734 KM).

6.3. Vanbilansna evidencija

Vanbilansna aktiva/pasiva iskazana je u iznosu od 713.697 KM po osnovu mjenica izdatih u svrhu obezbjeđenja kredita datih jedinicama lokalne samouprave po projektu za vodosnabdijevanje iz kreditnih sredstava Svjetske banke (WB IDA) i sredstava revolving fonda.

6.4. Potencijalna imovina i potencijalne obaveze

Sudski sporovi koji za posljedicu mogu imati potencijalnu imovinu i obaveze su objelodanjeni u obrazloženjima uz finansijske izvještaje Ministarstva.

U 2019. godini aktivna su bila 102 sudska spora po kojima je Ministarstvo tužena strana u postupku. Riješeno je 36 postupaka (od čega je 14 riješeno odbijanjem tužbe, a 22 tužbe su usvojene vrijednosti spora 30.458 KM i troškovi postupka 9.737 KM). Neriješeno je ostalo 66 sudskih sporova ukupne vrijednosti od 333.438.993 KM, a najveći iznosi se odnose na sporove po osnovu: naknada za izgubljenju dobit zbog raskida ugovora o koncesiji (249.639.980 KM), naknada za štete zbog izgubljenog brenda (69.787.798 KM) i naknada za štete u poplavama (8.705.413 KM).

Ministarstvo je tužilac po 74 sudska spora, koji se odnose na:

- naplatu potraživanja po osnovu zakupa poljoprivrednog zemljišta po 34 spora u vrijednosti duga od 267.648 KM;
- naplatu koncesione naknade po 11 sporova u vrijednosti od 498.375 KM (od čega su troškovi postupka 25.942 KM) i
- naplatu potraživanja po osnovu kredita datih iz sredstava „Fonda Partner“, za koja se vodi 29 sporova vrijednosti 7.857.751 KM (bez efekata zatezних kamata i sudskih troškova). Riješena su 23 sudska postupka, od čega je usvojeno 20 postupaka vrijednosti glavnog duga od 1.376.078 KM, a odbijena su tri vrijednosti glavnog duga od 3.972.986 KM. Naplata dosuđenih sredstava u većini slučajeva je neizvjesna iz razloga što su kod većine dužnika računi blokirani ili isti nemaju imovinu iz koje bi se potraživanja Ministarstva mogla naplatiti. Za tri odbijene tužbe Ministarstva, iscrpljena su sva pravna sredstva da se potraživanja naplate, zbog čega će Ministarstvo predložiti Vladi konačan otpis potraživanja (kako je navedeno u obrazloženjima).

6.5. Obrazloženja uz finansijske izvještaje

Uz finansijske izvještaje za 2019. godinu sačinjena su i pisana Obrazloženja za period 01.01-31.12.2019. godinu, koja pružaju neophodne opšte podatke o Ministarstvu, primijenjenim propisima za izradu godišnjeg obračuna, računovodstvenoj osnovi i primijenjenim računovodstvenim politikama, kao i dio dodatnih pojašnjenja pojedinih pozicija u finansijskim izvještajima, prema članu 46. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika i zahtjevima MRS-JS 1 – Presentacija finansijskih izvještaja i drugih relevantnih međunarodnih računovodstvenih standarda za javni sektor. Međutim, u obrazloženjima nisu:

- data obrazloženja vezana za stepen izvršenja i odstupanja pojedinih rashoda i izdataka u odnosu na zakonski usvojeni budžet, kao i uzroci značajnih odstupanja u vezi sa izvršenjem budžeta u skladu sa paragrafom 24. MRS JS 1 Prezentacija finansijskih izvještaja;
- date informacije o rezervisanju raspoloživih sredstava na stavkama planiranim u budžetu za nabavku nefinansijske imovine, kao i
- informacije vezane za vrijednosti zaključenih ugovora za nabavku nefinansijske imovine koji će se realizovati u narednom periodu.

Preporučuje se ministru da obezbijedi da se u obrazloženjima uz finansijske izvještaje objelodane dodatne informacije u skladu sa članom 46. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika i zahtjevima MRS JS.

Revizijski tim:

Slobodanka Milović, s.r.

Dr Bojan Ćurić, s.r.